

Telegraful Român

FOAIE RELIGIOASĂ EDITATĂ DE ARHIEPISCOPIA ORTODOXĂ ROMÂNĂ DE ALBA IULIA ȘI SIBIU

PREȚUL INSERȚIUNILOR:

Un cm² 60 bani pentru odată; dacă se publică de mai multe ori se dă rabat corespunzător. Inserțiunile se adresează ADMINISTRAȚIEI Telegrafului Român, Sibiu, strada 1 Mai nr. 35

ARTICOLELE ȘI CORESPONDENȚA

se adresează REDACȚIEI Telegrafului Român, Sibiu, strada 1 Mai nr. 35. — Articolele nepublicate nu se înapoiază. — Scrisorile nefrancate se refuză.

ABONAMENTUL:

Pe un an: 24 lei
Pe 6 luni: 12 lei
Pe 3 luni: 6 lei

Mitropolitul Dosoftei al Moldovei

Dintre urmașii mitropolitului Varlaam, cel mai de seamă a fost fără îndoială mitropolitul Dosoftei, care a păstorit, în împrejurări destul de vitrege, între anii 1671 și 1686.

Cei mai mulți cărturari care i-au cercetat viața și ostenele cărturărești, au arătat că acest mitropolit era de neam macedo-român, căci tatăl său se numea Leontari, mama Misira, iar bunicul Barilă, nume neobișnuite în Moldova. S-a născut prin anul 1624. Se poate ca să fi învățat carte la Liov, unde avea rude, la școala Frăției Ortodoxe de acolo, reorganizată de mitropolitul Petru Movilă. Prin 1649, deci pe când avea vreo 25 de ani, era călugăr la mănăstirea Probota de lângă Iași.

În 1658, datorită învățaturii și vieții sale curate, a ajuns episcop al Hușilor, iar în 1659 episcop al Romanului. După 12 ani de păstorire la Roman, în anul 1671, în timpul domniei lui Duca Vodă, a fost ales mitropolit al Moldovei. În tot timpul păstoririi sale arhieresti, vladică Dosoftei a fost preocupat de probleme cărturărești, traducând în românește felurite cărți de slujbă și de învățătură creștinească.

Vorbind despre mitropolitul Dosoftei, cronicarul moldovean Ion Neculce scria despre el aceste frumoase cuvinte de laudă: „Acest Dosoftei mitropolit nu era om prost de felul lui. Și era neam de mazil; prea învățat, multe limbi știa: elinește, latinește, slovenește și altă adincă carte și învățătură, deplin călugăr și cucernic și blind ca un miel. În țara noastră pe aceasta vreme nu este om ca acela”.

Pentru că vechea tipografie care exista în Moldova în timpul domnitorului Vasile Lupu (1634—1653) și al mitropolitului Varlaam se ruinase, Dosoftei a fost nevoit să-și tipărească primele lucrări în afara hotarelor țării și anume în mănăstirea ucraineană de la Uniev din Polonia. Acolo a tipărit el în 1673 cea mai de seamă lucrare a sa, *Psaltirea în versuri*, cu cheltuiala domnitorului Ștefan Petriceicu. Aceasta a fost rodul unei munci grele, lucrând cum ne spune el însuși, „cu multă trudă și vreme îndelungată, cinci ani cu foarte osîrdie mare”. A fost prima încercare de versificare în limba noastră dîndu-ne o lucrare de 8600 de versuri, care ni-l arată ca un poet foarte talentat. El a avut de luptat cu greutățile începutului, când limba literară românească nu era încă mlădiată pentru a fi folosită în versuri.

Psalmii versificați de mitropolitul Dosoftei au adus multă mîngîiere în sufletele credincioșilor, unii din ei ajungînd cu timpul în cîntecele de stea și în colinde.

Tot în anul 1673 mitropolitul Dosoftei a mai tipărit la Uniev *Acatistul Născătoarei de Dumnezeu* în limba română.

Războiul început în 1674 între turci și poloni a pus capăt pentru un timp activității sale cărturărești. În cursul războiului, Petriceicu Vodă, domnul Moldovei, a trecut de partea polonilor. Dar aceștia fiind bătuiți, el a fost nevoit să fugă în Polonia de frica turcilor. Odată cu el a plecat și mitropolitul Dosoftei, care de asemenea era alături de poloni. El s-a întors în anul 1675, dar noul domnitor al Moldovei l-a închis în mănăstirea Sf. Sava din Iași. A fost însă în curînd reșezat în scaunul mitropolitan. De acum înainte vladica Dosoftei nu s-a mai amestecat în treburile politice, ci și-a continuat numai truda cărturărească.

În anul 1679 a încercat să refacă vechea tipografie a lui Vasile Lupu de la Iași, tipărind în același an *Dumnezeiasca Liturghie* în românește. Prin aceasta, el a pus la îndemîna preoților cea

mai însemnată carte care să ajute la românizarea slujbelor bisericesti. Dar literele fiind greoaie și urite, n-a fost mulțumit cu noua sa tipăritură și de aceea s-a văzut silit să caute în altă parte materialul trebuitor în vederea refacerii tipografiei. În același an, un alt domn al Moldovei, Duca Vodă, a primit din partea turcilor misiunea de-a încheia pacea cu rușii. În acest scop, el a trimis la Moscova o solie, care să mijlocească pacea. Mitropolitul Dosoftei s-a folosit de acest prilej și a încredințat solilor moldoveni o scrisoare către patriarhul Ioachim al Moscovei, prin care-l ruga să-i trimită un teasc de tipografie și literele cu care să-și poată tipări cărțile pe care le-a tradus. Patriarhul Ioachim i-a îndeplinit dorința, trimițîndu-i o tipografie întreagă.

Tipografia primită de la Moscova a fost instalată la Iași. Dosoftei a tipărit acum principalele cărți de slujbă în românește, el fiind primul în Moldova care a început munca grea și neobosită pentru pătrunderea limbii românești în biserică, în locul celei slavone, care se folosea pînă atunci. În 1680 a tipărit o *Psaltire de-nțales* în românește și slavonește, în 1681 un *Molitvelnic de-nțales*, iar în 1683 o nouă ediție din *Sfînta Liturghie și Paremile preste an*, toate în românește. În *Molitvelnic* și în *Paremii Dosoftei* a mai adăugat și o lucrare istorică proprie și anume un poem în 136 de versuri despre domnii Țării Moldovei, începînd cu Dragoș Vodă și mergînd pînă la Duca Vodă, care domnea pe atunci. În anii 1682—86 a tipărit o altă mare și însemnată lucrare, tradusă din grecește și slavonește, intitulată *Viața și petrecerea sfinților*, în 4 volume, la traducerea căreia a ostenit vreo 25 de ani. El însuși mărturisește în predoslovla cărții: „În curs de vreme îndelungată am scris și am tîlcuit cît am putut în acest veac greu pentru țară”.

Vitregea vremurilor l-a împiedicat de acum înainte pe mitropolitul Dosoftei să mai tipărească și alte lucrări. În zilele de Crăciun ale anului 1683, o oaste polonă a intrat în Moldova, luînd ca ostăteci pe Duca Vodă și punînd în locul său pe fostul domn Ștefan Petriceicu. Noul domn, temîndu-se de o năvălire a turcilor și a tătarilor, a hotărît să ceară sprijinul rușilor. De aceea, la începutul anului 1684, a trimis la țării Rusiei Ioan și Petru Alexievici o solie, în frunte cu mitropolitul Dosoftei, pentru a le cere sprijinul. Solia a ajuns însă numai pînă la Kiev, unde a fost nevoită să se oprească din pricina ciumei. De acolo, mitropolitul Dosoftei a trimis o scrisoare către cei doi țari, la 3 martie 1684. Dar ajutorul rușilor n-a mai putut veni, căci tot atunci au pătruns turcii în Moldova, așezînd ca domn pe omul lor de încredere, Dumitrașcu Cantacuzino, înlocuit peste vreu an cu Constantin Cantemir.

În 1686 regele Poloniei Ioan Sobieschi a pornit din nou cu război împotriva turcilor. El a intrat în Moldova, crezînd că va putea să atragă de partea sa pe Constantin Cantemir. Regele polon a fost însă nevoit să se retragă, fără să-și fi îndeplinit planurile. La retragere, a luat cu sine în Polonia ca ostăteci și pe mitropolitul Dosoftei. Ajungînd la Suceava, a luat de acolo moaștele Sf. Ioan cel Nou.

În Polonia, mitropolitul Dosoftei și ceilalți ostăteci au fost siliți să locuiască în cetatea Stryi de lângă orașul Zolkiew. Aici au început pentru bătrînul mitropolit zile grele de sărăcie, împreunate cu amărăciunile pribegiei. El avea aici grija duhovnicească a puținilor credincioși români așezați în

(Continuare în pag. 2)

Sîmbăta sau Duminica?

După cum se știe, Biserica noastră învață și practică ca zi de odihnă Duminica. Această zi este închinată Celui atotputernic, după cum arată și numele, căci Duminică înseamnă: Ziua Domnului.

Cu toate acestea, mai sînt și din aceia, care, interpretînd greșit Sf. Scriptură, susțin că sîmbăta și nu Duminica este ziua de odihnă.

Este adevărat că Dumnezeu s-a odihnit în ziua a 7-a și că a binecuvîntat și a sfințit această zi. Dar n-a poruncit oamenilor să o țină ca zi de odihnă și sărbătoare.

În Sf. Scriptură nu ni se spune nicăieri că Noe, Avram, Isac, Iacob și toți patriarhii pînă la Moise ar fi ținut sîmbăta ca zi de odihnă. Deci de la Adam pînă la Moise o perioadă de cîteva mii de ani nu s-a ținut sîmbăta și n-a fost nici o poruncă de la Dumnezeu să fie cinstită de oameni ca zi de odihnă.

Păznuirea sîmbetei a fost așezată de Dumnezeu, ca zi de odihnă, pe vremea cînd iudeii au trecut prin pustiul Arabiei în amintirea facerii lumii și a ieșirii lor din robia egipteană. Iată cum ne istorisește Sf. Scriptură așezarea sîmbetei ca zi de odihnă și sărbătoare.

... Cînd Dumnezeu a trimis poporului în pustie mană și prepelițe ca să nu moară de foame, iudeii au observat că în ziua a 6-a li se dădea de două ori mai mult decît în celelalte zile. Mai marii poporului, nedumeriți de acest fapt, l-au întreat pe Moise de ce li se dă porție dublă în ziua a șasea? Moise le-a spus că ziua a 7-a e zi de odihnă, închinată Domnului, și nu se cade să lucreze în ziua aceea.

O parte din popor a ieșit și în ziua a șaptea în cîmp după mană, dar n-au găsit nimic. Atunci Domnul a grăit prin Moise: Vedeti că Domnul v-a dat sabbatul. Pentru aceea vă dă mîncare în ziua a șasea pe 2 zile... , deci s-a odihnit poporul în ziua a șaptea (Eșire 16, 20—30).

Este pentru prima dată cînd se amintește de serbarea zilei a 7-a ca o poruncă de la Dumnezeu. Pînă acum nici un cuvînt nu se spune despre această zi. Nici Moise și nici mai marii poporului n-au știut de ziua sabbatului. Ea se dă acum ca o poruncă nouă, necunoscută. Abia după aceea a devenit lege, care trebuia respectată, căci numai după această întîmplare a primit Moise pe muntele Sinai tablele cu cele 10 porunci, între care este și porunca cinstirii sîmbetei ca zi de sabbat.

Dar Sf. Scriptură ne spune și de ce au primit poruncă iudeii să cîntească ziua sîmbetei și iată de ce:

În amintirea odihnei Domnului, după facerea lumii (Eșire 20, 8—21) și în amintirea eliberării lor din robia egipteană. „Aduți aminte — zice Cartea Sfîntă — că ai fost slugă în țara Egiptului și Domnul Dumnezeu te-a scos cu mîna tare și cu braț înalt. Pentru aceasta Domnul Dumnezeu îți dă poruncă să păzuiști ziua sîmbetei” (Deut. 5, 12—15).

E limpede deci ca lumina zilei că sîmbăta este un așezămînt al Vechiului Testament în amintirea facerii lumii și a ieșirii evreilor din robia egipteană. Este deci o zi națională a poporului iudeu.

Duminica creștină însă este serbată în amintirea Învierii Domnului, deci a eliberării lumii din robia păcatului.

Odată cu Învieria a căzut sîmbăta ca zi de sabbat și i-a luat locul Duminica. Se poate, ar putea întreba cineva, să fie schimbată sau înlocuită o poruncă dată de Dumnezeu prin lege?

(Continuare în pag. 2)

Cuvintele Maicii Domnului

Vorbind despre cuvintele Maicii Domnului, ar trebui să amintim atât cuvintele rostite de ea, dar nescrise, și care s-au pierdut, cât mai ales cuvintele care s-au scris și care s-au păstrat în Sf. Evanghelii.

Poate cuiva i se pare ciudat lucru să amintim de cuvintele Maicii Domnului, nescrise, care s-au pierdut. Și totuși, viața Maicii Domnului a fost destul de lungă pentru a fi bogată și în fapte și în cuvinte. Cuvintele pierdute ale Maicii Domnului le-am putea reconstitui fără să-i scădem demnitatea și fără să denaturăm adevărul. Sîntem siguri că în multe împrejurări ale vieții, Maica Domnului a trebuit să vorbească, așa după cum și noi, în împrejurări asemănătoare, sîntem siliți să vorbim.

Trei momente au fost în viața Maicii Domnului mai de seamă — ca în viața tuturor mamelor — când ea a trebuit să vorbească. Când a primit binevestirea îngerului, la nașterea Fiului său iubit și în ceasul patimilor Lui. Cuvintele pe care le-a rostit Maica Domnului în aceste împrejurări au fost cuvinte sfinte, cuvinte de bucurie, cuvinte de plîns și de durere, cuvinte care au fost numai ale ei și pe care nu le cunoaștem dar le presupunem.

Maria a trebuit să rostească cuvinte care sînt scumpe tuturor mamelor, atunci când își leagă copilășii pe brațele lor sfinte. Și Maria a trebuit să-i vorbească copilului ei, să-i cînte cel mai sfînt cîntec de leagăn.

Un alt moment în care Maica Domnului a trebuit să vorbească, a fost momentul patimilor lui Iisus. Alături de femeile care plîngeau și se tînguiau, a fost de bună seamă în primul rînd mama lui Iisus, care îl însoțește pînă sus pe munte și stă la picioarele crucii (Ioan 19, 25). Putem spune că dintre toate tînguirile nici una n-a fost atât de sfîșietoare, atât de duioasă ca aceea a Maicii Domnului la picioarele crucii. Nu cunoaștem cuvintele pe care le va fi rostit Maica Domnului atunci, dar cunoaștem adîncimea durerii care-i sfîrșea inima și pe care trebuia s-o exprime în cuvinte.

Acestea sînt cîteva momente din viața Maicii Domnului, care ne îngăduie să înțelegem ceva din noianul de cuvinte pierdute ale Maicii Domnului.

Cuvintele Maicii Domnului care nu s-au pierdut sînt în total șase fraze scurte și un imn, imnul: „Mărește sufletul al meu pe Domnul“. Aceste cuvinte le găsim la Sf. Luca și la Sf. Ioan. Deși puține aceste cuvinte, ele totuși ne transpun în atmosfera în care s-a rugat, în care a trăit și în care a lucrat Maica Sfîntă.

Iată cuvintele care ne-au rămas ca fiind rostite de gura Maicii Domnului. În Nazaret (Luca 1, 26—38), când îngerul Gavriil îi face cunoscut Mariei că va fi mama lui Dumnezeu, ea îi răspunde: „Cum va fi aceasta de vreme ce eu nu cunosc bărbat?“. Acesta este primul cuvînt al Maicii Domnului. Din aceste cuvinte apare manifestarea hotărîrii sale ferme prin făgăduința făcută lui Dumnezeu, de a păstra fecioria, de a fi pururea fecioară. Cuvintele „nu cunosc“ înseamnă: „N-am cunoscut, nu cunosc și nu voi cunoaște nici în viitor“.

Cînd solul ceresc trebuia să se întoarcă la Dumnezeu, Maria îi răspunde rostind cel de al doilea cuvînt: „Iată roaba Domnului, fie mie după cuvîntul tău“ (Luca 1, 38). Prin aceste cuvinte Maica Domnului își dă consimțămîntul la întruparea Fiului lui Dumnezeu și în clipa aceea ea a zămislit pe Dumnezeu cel mai înainte de veci, mai presus de legile firii, nu silită, ci liberă și cu deplină cunoaștere. Chiar dacă Maica Domnului n-ar mai fi rostit nici un alt cuvînt, ar fi destul acesta ca s-o putem numi mama lui Dumnezeu și mamă a noastră a tuturor.

În templul din Ierusalim, cînd Iosif și Maria au pierdut pe Iisus pruncul, după ce l-au regăsit, Maria i-a zis lui Iisus: „Fiule, pentru ce ne-ai făcut atîta supărare? Iată tatăl tău și cu mine îngrijorați te căutam“ (Luca 1, 46—55). Din cuvintele acestea înțelegem grija mare pe care Maica Domnului o avea pentru Fiul ei iubit și supărarea care i-a fost cauzată prin pierderea Lui. E cuvîntul al treilea și al patrulea al Maicii Domnului.

Cuvintele cinci și șase au fost rostite de Maica Domnului la nunta din Cana Galileii, cînd Maria îi zise Fiului: „Nu mai au vin“. Slujitorilor le zice: „Faceți ceea ce (Iisus) vă va spune“ (Ioan 2, 3—5). Rezultatul intervenției Maicii Domnului la Iisus spre a veni în ajutorul nuntașilor lipsiți de ceea ce-i mai necesar la o nuntă — vinul, a fost săvîrșirea celei dintîi minuni a Mîntuitorului prin schimbarea apei în vin. Oare nu va mijloci și pentru noi pe lîngă Fiul ei darurile care ne sînt necesare mîntuirii sufletului nostru? Da, credem și mărturisim, că ea este cu adevărat mîngîierea celor ce plîng, căutarea celor pierduți, puternică și neîncetată mijlocitoare către Dumnezeu.

Am ajuns la ultimul cuvînt al Mariei, despre care am spus că e un imn, o cîntare. Într-un sat din munții Iudeei, răspunzînd la laudele aduse ei de rudenii sa Elisabeta, preamărește într-o minunată cîntare puterea și bunătatea lui Dumnezeu, care a făcut cu ea lucruri mari (Luca 1, 46—55).

Dintre toate cuvintele pe care le avem de la Maica Domnului, cele mai frumoase și mai simțite sînt acelea care compun cîntarea: „Mărește sufletul meu pe Domnul“, o adevărată rugăciune a ei. Cîntarea aceasta este încoronarea tuturor cîntărilor Vechiului Testament și preludiul tuturor cîntecelor din Noul Testament, imn sublim în simplitatea lui, cîntec măreț de mulțumită, de care Sf. Biserica se servește în fiecare zi pentru a-i mulțumi lui Dumnezeu pentru atîtea binefaceri primite. Cîntarea aceasta este expresia celei mai desăvîrșite smerenii și recunoștințe față de Dumnezeu, este cel mai sublim și mai înălțător imn dintre toate imnele noastre bisericesti. Să-i fim recunoscători Maicii Domnului pentru această cîntare pe care o avem chiar din gura ei.

Din cele de mai sus ne-am putut convinge că, pentru creștinătate, cuvintele Maicii Domnului, deși puține, sînt pietre nestimate care strălucesc pe frunea ei de mamă a lui Dumnezeu și mamă a noastră a tuturor. Să citim și să medităm aceste cuvinte ale Maicii Domnului spre mîntuirea sufletelor noastre.

Al. Moisiu

Atît Mîntuitorul cît și Apostolii au înlăturat sîmbăta ca zi de odihnă și după Înviere a fost înlocuită cu Duminica.

Vindecările în zi de sîmbătă, ca și culegerea de spice de pe hotar, erau socotite ca o muncă și erau oprite de lege. Ori Mîntuitorul vindea sîmbăta, iar atunci cînd Apostolii au fost pîrși pentru că au cules spice în zi de sabbat, El le spune că Fiul Omului este mai mare decît sîmbăta și este Domn al sîmbetei (Matei 12, 1—8), iar altădată zice: „Sîmbăta a fost făcută pentru om și nu omul pentru sîmbătă“ (Marcu 2, 27).

Așadar, Mîntuitorul nu este robul ci stăpînul sîmbetei și o poate dezlega sau înlocui.

Cuvintele: — „Rugați-vă ca fuga voastră să nu fie iarna sau sîmbăta“ (Matei 24, 20) nu privește sfințenia sîmbetei, cum mai spun unii, căci atunci și iarna ar trebui să fie sfîntă. Mîntuitorul avea în vedere în aceste cuvinte pe cei ce nu primesc învățătura creștină, rămîinînd în vechile rînduiri ale Vechiului Testament și pentru care fuga într-o zi de sîmbătă ar fi fost o adevărată nenorocire.

Faptul că Mîntuitorul și Apostolii s-au dus la templu sîmbăta nu înseamnă că au serbat sîmbăta, ci s-au dus să învețe, pentru că pe locuitorii vremii numai sîmbăta îi găseau în templu.

În Noul Testament s-a păstrat tot ce a rămas bun și folositor din Vechiul Testament. În mai multe locuri Mîntuitorul amintește de poruncile Decalogului, care trebuie respectate în Legea nouă (Matei 19, 18—19). De porunca a 4-a (care cere respectarea sîmbetei ca zi de sabbat) nicăieri și niciodată nu amintește, ceea ce înseamnă că ea trebuia să fie și înlocuită. Dar să vedem și cîteva dovezi care ne arată în mod clar că sîmbăta a fost înlocuită cu Duminica.

1. Mîntuitorul a sfințit Duminica pentru că în zi de Duminică a înviat din morți. În zi de Duminică s-a arătat femeilor mironosițe (Matei 28), celor doi apostoli în drum spre Emaus, Apostolilor (fără Toma) și la 8 zile, cînd erau cu Toma (Luca 24, 1—33; Ioan 20, 19—31).

Toți s-au bucurat, ne spun Sf. Evanghelii, cu bucurie mare că l-au văzut pe Domnul înviat. Această bucurie nu poate fi prăznuită de creștini decît în zi de Duminică.

În zi de Duminică a trimis Mîntuitorul Apostolilor cele mai mari daruri. În zi de Duminică a coborît Duhul Sfînt peste Apostoli și s-a făcut început Bisericii creștine.

2. Apostolii se strîngeau la rugăciuni și săvîrșeau Sf. Cuminecătura în zi de Duminică (Fapte 20, 7, 2, 42; Marcu 16, 14 etc.). Tot în zi de Duminică, adică atunci cînd erau la rugăciune, se strîngeau ajutoarele pentru săraci (I Cor. 16, 1—2). Sf. Ioan Evanghelistul a primit descoperirile cuprinse în Apocalipsă în zi de Duminică, căci zice el: Fost-am răpit de Duhul într-o zi de Duminică (Apoc. 1, 10).

Chibzuind puțin lucrurile, vedem deci că Mîntuitorul, în cursul activității Sale, a dezlegat sîmbăta și a trecut neamul omenesc de sub Lege „sub har“, că El în zi de Duminică a înviat și tot Duminica s-a arătat ucenicilor de mai multe ori, că Duhul Sfînt a fost trimis în lume în zi de Duminică și că Apostolii, Sfinții, toată creștinătatea prăznuiește Duminica ca zi de odihnă de 2000 de ani.

Să mai reținem apoi că sîmbăta s-a așezat ca sabbat în amintirea ieșirii poporului iudeu din robia egipteană, pe cînd Duminica este rînduită ca zi de sărbătoare în amintirea „Învierii Domnului“, adică a eliberării omului din robia morții, zi care, evident, este mult mai mare, pentru noi creștinii, decît oricare.

Așadar, Duminica este ziua vestită de proroci și așezată de Mîntuitorul și Sf. Săi Apostoli ca zi de odihnă, zi de prăznuire, de mergere la biserică și de lucrare a tot ce este frumos și plăcut Domnului.

T. Radu

Mitropolitul Dosoftei al Moldovei

(Urmare din pag. 1)

Polonia. Din pricina sărăciei și a lipsurilor în care se zbătea, a fost nevoit să ceară ajutor de la țării Rusiei Ioan și Petru și de la patriarhul Ioachim. Cei doi țari i-au și trimis un ajutor de 100 de ruble. La rugămîntea unor vlădici ruși, el a tradus aici, din grecește în rusește, o seamă de lucrări de apărare a credinței ortodoxe: *Despre prefacerea Sfințelor Daruri*, de Simeon al Tesalonicului, o *Istorie bisericască*, *Vedenia tainică a patriarhului Gherman și Orînduielile Sfinților Apostoli*.

În mijlocul acestor strădării cărțurărești, cu dorul țării și al credincioșilor săi moldoveni în suflet, mitropolitul Dosoftei s-a stins din viață la 13 decembrie 1693, în vîrstă de aproape 70 de ani. La căpătîiul său vegheaseră cei cîțiva călugări din Moldova care însoțiseră moaștele Sf. Ioan cel Nou. Moartea mitropolitului Dosoftei a însemnat stingerea unui om de mare cultură, care a răspîndit multă lumină în rîndul poporului său și care și-a închinat viața apărării credinței creștine și propagării culturale a Moldovei. Bogata sa activitate cărțurărească dar și viața sa zbuciumată și moartea sa departe de pămîntul țării, l-au făcut vrednic de prețuirea și cinstirea tuturor.

Mircea Păcurariu

Sîmbăta sau Duminica?

(Urmare din pag. 1)

Da, se poate. Odată cu moartea și învierea Domnului, legea Vechiului Testament și-a împlinit rostul. Din predica de pe munte a Mîntuitorului (Matei 5, 8) se vedea că el a desăvîrșit și a înlocuit multe porunci. În ce privește înlocuirea sîmbetei cu Duminica, avem încă alte multe și directe temeiuri în Sf. Scriptură.

Iată cîteva:

În Vechiul Testament profeții anunță că va veni o „zi“, în care Domnul Dumnezeu va mîntui pe poporul Său (Zah. 3, 9—10).

Proorocul Ieremia vorbește de un nou legămînt ce se va încheia între Dumnezeu și oameni. Legămîntul acesta s-a încheiat în ziua învierii (Ier. 31, 31—33).

Psalmistul încă vorbește despre o zi pe care a făcut-o Domnul să ne bucurăm și să ne veselim întrînsa (Ps. 118, 24). Ziua aceasta este ziua Învierii Domnului.

Și acum să vedem cîteva fapte care dovedesc că Domnul a pregătit înlocuirea sîmbetei cu Duminica.

Eminescu în Transilvania

Implinindu-se nu de mult 120 ani de la nașterea marelui nostru poet Mihail Eminescu, socotim potrivit să arătăm că, alături de întreaga noastră țară și în Transilvania poezia genială ca și proza lui Eminescu s-au bucurat întotdeauna de o deosebită prețuire. De altfel, aici, în Transilvania, poetul și-a făcut debutul, chiar în fragedă tinerețe. Între anii 1866—1869 i s-au publicat primele poezii în revista Familia a lui Iosif Vulcan din Oradea, ca de ex.: „De-aș avea”, „Din străinătate”, „La Bucovina”, „Speranța”, „Misterele nopții”, „Ce-ți doresc eu ție, dulce Românie”, „La Heliade”, „Junii corupți” etc., făcându-și astfel o mulțime de admiratori și prieteni devotați.

Marele Eminescu a fost popularizat mai ales după anul 1883 în toate publicațiile și calendarele-almanah populare, care reproduceau poeziile lui, ba chiar le însoțeau de scurte biografii, caracterizări ale operei și uneori ilustrații cu fotografia poetului, casa natală, ca de ex.: „Calendarul poporului”, „Calendarul Asociațiunii” (Astra). Începutul l-a făcut însă un modest calendar de la Sibiu, care a retipărit după Convorbiri literare poezia „Poveștea Codrului” — după cum scrie Elena Stan în volumul apărut la sfârșitul anului trecut cu titlul „Poezia lui Eminescu în Ardeal”.

În același volum se arată că Ioan Slavici, prietenul marelui poet de la ziarul „Timpul” din București, care atestă că la Putna, când s-a discutat înființarea unui organ național pentru susținerea intereselor comune întregului neam românesc, Eminescu a stăruit ca acel organ să se înființeze la Sibiu. Așadar, el cunoștea problemele culturii din Transilvania, urmărind presa transilvăneană cu interes. El rășfoia chiar și modesta publicație „Speranța” a teologilor români din Ardeal.

„Eminescu — citim tot în cartea Elenei Stan, p. 18 — are cuvinte de laudă pentru conținutul presei românești transilvănene, mai ales pentru Telegraful Român, pe care-l situează alături de alte publicații din Austria (Albina, Federațiunea) în categoria jurnalelor „inteligente și de bună credință”.

Ca dovadă a acestei aprecieri este colaborarea lui la „Federațiunea” și „Albina” sub pseudonimul Varro, cu articole privind drepturile românilor din Transilvania și egalitatea tuturor popoarelor din imperiul austro-ungar.

În cetatea Sibiului, marele poet a poposit și a fost adăpostit chiar în casele Mitropoliei noastre de pe str. 1 Mai 22, între Reședință și Institutul nostru Teologic Universitar, de la data de 18 iunie pînă la 30 iunie 1868, când a fost aici cu trupa dramatică a lui Mihai Pascaly. Pe fațada acestei case autoritatea municipală sibiană a așezat, în anul 1964, o placă comemorativă, cinstind în felul acesta popasul nemuritorului geniu al neamului nostru, în cetatea de pe malurile Cibinului.

La moartea marelui poet (1889), Telegraful Român a publicat un foarte elogios și apreciat necrolog, iar un an după aceasta (1890) unul din cele mai reușite articole îndreptat împotriva criticilor săi, cu un motto din poezia „Criticilor mei”.

Chipul luminos al Lucașăruului poeziei românești immortalizat în bronz, cu ani în urmă din inițiativa profesoarei sibiene Ecaterina Săndulescu, stă de strajă în Parcul „Sub Arini” al Sibiului. Desigur că astfel de monumente ridicate în cinstea neîntrecutului nostru poet se găsesc și în alte multe localități transilvănene.

Mihail Eminescu rămîne deci flacăra vie ce arde permanent în inima poporului nostru de pretutindeni.

N. D. Găvozdea

Despre mîndrie

„Dumnezeu celor mîndri le stă împotrivă, iar celor smeriți le dă har”.

(I Petru, 5, 5)

Noi sîntem ființe create de Dumnezeu și imperfecte, pentru că ne-am depărtat de Dumnezeu prin păcat și am uitat de scopul nostru superior de a-l preamări pe El și a fi fericiți. Rătăcind de la El ne-am denaturat și întunecat sufletul, am devenit mîndri, pentru că am pierdut simțul realității și al cunoștinței de ceea ce sîntem. Diavolul ne-a îndemnat la autodivinizare. Am uitat că sîntem muritori, praf și pulbere care le bat vînturile, iar sufletul este numai o scînteie înaintea lui Dumnezeu.

Mîndria, trufia sau superbia este păcat luciferic. El scoate sufletul din dragostea divină și din împărăția harului și ne prăbușește în nimicul din care am ieșit. Mîndrul lucrează, aleargă și caută numai mărirea și lauda sa. El este centrul egoismului, cel mai îndrîjit vrăjmaș al fericirii altora, dar și al său însuși.

Mîndria este minciună, pentru că nu este întemeiată pe nimic, sau aproape pe nimic real, pe nici o vrednicie personală, pe nici o virtute, decît pe exagerări și artificii, pe bogății și ranguri sociale, care ne fac să uităm că Dumnezeu ni le-a dat nu ca să disprețuim pe alții, ci ca prin ele să slujim binelui comun.

Mîndria este amăgire și nebulie care orbesc sufletul și-l fac să nu vadă drumul lung pe care îl are de mers pînă a ajunge la culmea desăvîșirii, la asemănarea cu Dumnezeu și cu Sfinții Săi. Omul mîndru uită ce a fost, de unde a plecat și unde trebuie să ajungă. El își exagerează meritele personale, talentele și realizările și își ascunde defectele, păcatele și slăbiciunile. Pozează neconținut și este plin de sine însuși. Se gîndește și se vede numai pe sine; își preamărește „majestatea” persoanei sale pe care o socotește atotperfectă, cu dreptul de a fi onorată și admirată de toți și uită de obligațiile pe care le are față de alții, chiar față de Dumnezeu. Egoist și orgolios, mîndrul vrea să fie în fruntea tuturor; să fie servit de toți dar fără să servească pe nimeni sau servește din interes. Dacă este în posturi înalte este o nenorocire, pentru că este satrap, iar dacă este preot este un năimit.

Împotriva celor mîndri Domnul stă împotrivă (I Petru 5, 5), iar Mîntuitorul ne spune: „Învățați de la mine că sînt blînd și smerit cu inima și veți avea odihnă sufletelor voastre” (Matei 9, 19). Domnul Hristos este Omul ideal, perfecțiunea absolută pe care-l căuta filozoful Diogen în antichitate și pe care Pilat, prin cuvintele: „Ecce homo”, îl arată umanității întregi pînă la sfârșitul veacurilor (Ioan 19, 5). Pentru cei mîndri, Domnul Hristos este o neconținută mustrare și chemare la smerenie, la bunătate și blîndețe fără zgomot, la iubire și binefacere fără gînd de recunoștință, la umanism și fraternitate fără demagogie, de viață fără păcat. Prin umflătura egoismului lor, cei mîndri se așează în afara harului divin, pentru că se dau pe sine de „ceva mare” ca și Simon Magul (F. Ap. 8, 9). Gura le este plină de blestem, de viclesug și de minciună. Răutatea și pierzania este pe limba lor (Ps. 9, 27). De aceea se depărtează de El, asupresc și nedreptătesc pe cei mici, slabi și neputincioși cu care sînt duri, violenți și cruzi (Ps. 9, 29—30).

Dacă cei mîndri ar citi istoria lumii, ar vedea adevărul că sfârșitul tuturor trufașilor, care au uneltit să stăpînească lumea, este groaznic, disprețul popoarelor față de ei ajunge poruncă a omenirii din generație în generație.

Cei mîndri trebuie să se înfioare de adevărul că legile istoriei, legile sociale pot fi încovoiate și bruscate, dar ele nu pot fi frînte și nesocotite la infinit pentru că vine o zi — cît de tîrziu — cînd își reiau cursul și sfarmă pe cei ce le-au călcat. Cei trufași trebuie să știe că nu este faptă fără răsplată, nici mîndrie și prostie omenească fără cadere și pedeapsă bine meritată.

Să ne ferim deci de acest păcat luciferic, de această patimă urîță, atît de dăunătoare nouă și semenilor noștri, și să mergem pe calea opusă mîndriei și anume pe calea smereniei, a bunei cuviințe, a omeniei.

Prot. S. Radu

Cîntec pentru Patrie

Cu fiecare zi te simt în mine,
Am cerul tău îndemnul spre mai bine
Și codrii și izvoarele-mi stau sub pleoape
Și munții tăi înalți îi am aproape.

Mi-ai fost tu leagăn sub stejari, acasă,
Mi-ai dat și suflet și simțire-aleasă
Ca să așez în dalba dimineată
Un nou surîs de dragoste pe față.

Prot. Șt. Tascianu

Vizitație canonică la Săliște

Săliștea ne este cunoscută nu numai ca un centru folcloric deosebit, ci și ca un vechi nucleu sau sîmbure ortodox. Multe și luminoase chipuri, atît pe tărîm național cît și bisericesc, au răsărit aici, prin care faima acestei localități a crescut mai mult. Vrednicia săliștenilor însă, preoți și credincioși deopotrivă, este binecunoscută și astăzi.

Toate acestea avîndu-le în vedere, Duminică, 11 ianuarie 1970, I. P. S. nostru Mitropolit Nicolae al Ardealului a descins într-o vizitație canonică în această fruntașă parohie. Vizitația a coincis și cu împlinirea a 20 de ani de la înființarea corului bisericesc de femei din Săliște.

Într-un dens cuvînt de „bun venit” P. C. prot. al Sibiului N. Todor a evocat cîteva pagini din istoria bogată a acestei localități.

Răspunzînd, I. P. S. Mitropolit Nicolae își exprimă bucuria de a-și fi putut împlini un vechi gînd și anume acela de a veni la Săliște, subliniind totodată vrednicia de azi și de totdeauna a credincioșilor de aici.

S-a săvîrșit apoi Sf. Liturghie arhierescă, I. P. S. Mitropolit Nicolae fiind înconjurat de un sobor de preoți și diaconi. Răspunsurile au fost date cu multă simțire și măiestrie de corul bisericesc din această parohie, condus de dirijorul C. Iosof.

La priceasnă a predicat P. C. prof. M. Șesan, care, plecînd de la cuvintele rostite de Dumnezeu-Tatăl în ziua Botezului: „Acesta este Fiul meu cel iubit întru care bine am voit” (Matei 3, 17), arată că Mîntuitorul Iisus Hristos ne-a lăsat Evanghelia Sa pentru a fi fericiți încă pe acest pămînt.

A urmat apoi citirea actelor de distincție a parohilor locali și anume: P. C. prot. I. Isac ca protopop stavrofor, C. pr. Oct. Flucuș ca iconom și C. pr. R. Roșca ca sachelar, și cele de felicitare a corului și dirijorilor Alex. și C. Iosof, atît din partea I. P. S. Mitropolit Nicolae cît și din partea corului Catedralei noastre mitropolitane (P. C. prof. Gh. Șoima), după care s-au săvîrșit hirotesirile cuvenite.

P. C. prot. I. Isac face un istoric al Săliștei, care-și întinde originile documentare către începutul mileniului nostru.

A vorbit apoi P. C. vicar Tr. Belășcu, care zăbovește asupra luminii aduse în lume de Iisus Hristos și asupra semnificației acestei vizitații canonice.

Un bogat cuvînt de învățătură a rostit la sfârșit I. P. S. Mitropolit Nicolae, în care a insistat cu deosebire asupra credinței noastre strămoșești, care s-a împletit dintru începuturi cu viața poporului nostru.

Acest lucru se poate verifica și în parohia Săliște, de unde au ieșit oameni de seamă, luptători nu numai pentru Legea lor ortodoxă ci și pentru drepturile poporului român de pe aceste meleaguri.

Este necesar însă să fim vrednici de această zestre pe care am primit-o de la înaintașii noștri. Această vrednicie ne-o arătăm prin aceea, că flacăra credinței în Iisus Hristos, și anume: „flacăra dragostei, flacăra bunătății, flacăra hărniciei și a facerii de bine”, să fie mereu aprinsă în sufletul nostru, oriunde am merge și orice am face.

„Credința noastră — spune printre altele I. P. S. Sa — ne cheamă la bunătate, la dragoste, la într-ajutorare, la solidaritate, la unitate, la a face cît mai mult bine” pentru obște și pentru țară.

La sfârșit I. P. S. Mitropolit Nicolae a uns cu untdelemn sfințit pe credincioșii prezenți în număr mare.

La casa P. C. prot. I. Isac a avut loc apoi o agapă frătească, la care au toăstat: C. pr. O. Flucuș, C. pr. R. Roșca, P. C. prot. N. Todor, P. C. vicar Tr. Belășcu, P. C. prot. I. Isac și C. pr. E. Iancu, hirotonit în această zi ca ecle-siarh pe seama Catedralei noastre mitropolitane.

În zidirea lor creștinească și patriotică, credincioșii sălișteni s-au adăpat din plin din izvorul darurilor duhovnicești prilejuit de vizitația canonică a Arhipăstorului nostru la Săliște.

Rep.

Vizitație canonică la Cugir și Vinerea

La începutul lunii februarie a.c., I. P. S. nostru Mitropolit Nicolae a descins într-o vizitație canonică la unele parohii din partea de vest a Arhiepiscopiei Sibiului.

Astfel, sîmbătă 31 ianuarie 1970, I. P. S. Sa a participat la vecernia care s-a săvîrșit în biserica „Sf. Nicolae” din orașul Cugir.

La sfîrșitul slujbei au vorbit credincioșilor:

C. pr. I. Dănilă, parohul local, care face o prezentare a parohiei și credincioșilor, ce împletesc munca lor cu rugăciunea.

P. C. vicar arhiepiscopesc Tr. Belasçu, care a tîlmăcit o parte din înțelesurile venirii Mîntuitorului în lume.

I. P. S. Mitropolit Nicolae, care a zăbovit cu deosebire asupra credinței noastre strămoșești, originii ei și unele aspecte din rolul acestei credințe în viața credincioșilor români, făcînd totodată și o scurtă prezentare a Sf. Liturghii.

„Acolo unde muncim — spun printre altele în partea finală I. P. S. Sa — acolo unde mergem, să fim oameni de pace, oameni de înțelegere, care își fac datoria în mod deplin, adică muncesc cinstit, muncesc bine, în așa fel încît roada muncii să fie spre binele tuturor. Căci prin vrednicia aceasta a muncii se arată adevărata credință.

A doua zi, Duminică, 1 februarie 1970, în biserica „Sf. Treime” din Cugir, devenită neîncăpătoare pentru credincioșii ambelor parohii cugirene, s-a săvîrșit Sf. Liturghie arhierescă, I. P. S. Mitropolit Nicolae fiind încojurat de un sobor de preoți și diaconi.

Răspunsurile au fost date cu multă simțire creștinească de corul mixt al parohiei, condus de dirijorul Anton Birta.

La momentele cvenite a avut loc hirotonirea întru preot a C. diacon Gh. Donu și întru diacon a candidatului Z. Drăghici.

La precesă P. C. prof. N. Neaga a explicat Evanghelia zilei cu Zaheu vameșul, subliniind rîvna acestuia după mîntuire, precum și faptul că numai împletirea credinței cu faptele bune reprezintă adevărata viețuire creștinească.

La sfîrșitul Sf. Liturghii, C. pr. Gh. Bota prezintă o seamă de date din filele bogate în istorie națională și bisericească ale acestor locuri, care păstrează vie amintirea călugărului Sofronie.

În cuvîntul rostit, P. C. vicar Tr. Belasçu insistă cu deosebire asupra frumusețelor Patriei noastre și prestigiului ei mereu crescînd peste hotare, cît și asupra atașamentului față de Biserica străbună, în care ne putem împlini toate nevoile noastre sufletești.

I. P. S. Mitropolit Nicolae, plecînd de la faptul că Cugirul este o cetate industrială, o cetate a muncitorilor, a vorbit despre înțelesurile și valoarea muncii după învățătura Bisericii noastre, despre munca cu brațele și cu mintea, dar și despre truda lăuntrică a creștinului în a se depăși mereu, în a-și face sufletul tot mai bun, ceea ce nu se realizează dintr-o dată, ci printr-o luptă necontenită cu noi înșine.

Sf. Policarp al Smirnei

Biserica Ortodoxă pomenește la 23 februarie pe Sf. mucenic Policarp, episcopul Smirnei din Asia Mică. Despre viața sa, înainte de a ajunge episcop, nu se cunosc multe. În scrierile Sf. Irineu, în relatările istoricului Eusebiu de Cezareea și ale fericitului Ieronim se arată că Sf. Policarp a fost ucenicul Sf. Evanghelist Ioan. Sf. Irineu, ucenicul Sf. Policarp, ne informează că adeseori Sf. Policarp povestea despre legăturile sale cu Apostolul și Evanghelistul Ioan și cu alții care văzuseră și ascultaseră pe Mîntuitorul. El precizează că cele povestite de Sf. Policarp erau totdeauna în cel mai deplin acord cu istorisirile scrierilor sfinte ale Noului Testament.

Un alt mare scriitor bisericesc, Sf. Ignatie, episcopul Antiohiei, ucenic și el al Sf. Evanghelist Ioan și prieten cu Sf. Policarp, arată în epistolele sale marile calități ale episcopului Smirnei, ca statornicia în credință, blîndețea și dragostea față de toți oamenii, spirit de organizare și cîrmuire cu grijă a Bisericii din eparhia sa.

Fără îndoială că la aceasta se adăuga și neobosită purtare de grijă față de alte Biserici locale, căroră le scria epistole, după modelul Sf. Evanghelist Ioan și după practica prietenului său Sf. Ignatie al Antiohiei. Dintre aceste epistole numai una singură s-a păstrat pînă astăzi, și anume cea intitulată către Filipeni, scrisă între anii 107 și 110, la puțină vreme după moartea Sf. Ignatie.

Epistola se împarte în 14 capitole scurte și în cuprinsul ei se împletesc învățăturile de credință cu cele morale și practice. Duhul dragostei vibrează

făcînd aplicare la viața credincioșilor, I. P. S. Sa spune printre altele: „Familia în care toți membrii sînt una, în care tata și mama merg împreună, în care ei educă copiii în același fel, acea familie este tare, are o viață frumoasă și lucrurile merg bine. Așa și în familia mare a poporului. Unitatea, frățietatea aceasta a noastră a tuturor este țaria poporului nostru, țaria țării noastre.”

Luni, 2 februarie 1970, praznicul „Întîmpinării Domnului” fiind, I. P. S. nostru Mitropolit Nicolae a săvîrșit Sf. Liturghie arhierescă în biserica, marea ca o catedrală, din parohia Vinerea. Răspunsurile au fost date de obștea prezentă, cu un singur glas și o singură inimă, avînd în frunte un grup de credincioase.

Evanghelia zilei a fost tîlcuită de P. C. prof. N. Neaga, care a zăbovit mai ales asupra faptului că Biblia sau Sfînta Scriptură este cartea de căpătîi a credincioșilor, călăuzindu-ne, în explicarea Bisericii, pașii spre idealurile superioare ale vieții.

Se săvîrșește de asemenea hirotonirea întru diacon a candidatului V. Bogdan.

Istoricul parohiei și al bisericii îl face C. pr. local D. Gornic, care relevă o seamă de date importante, ca de pildă că localitatea Vinerea apare în documente încă din 1310, că în apropiere are o veche vatră daco-romană, credincioșii de aici legîndu-și numele de o seamă de evenimente importante din viața poporului nostru (revoluția din 1848, 1916—1918 etc.).

P. C. vicar Tr. Belasçu vorbește despre importanța „Întîmpinării Domnului”, Stretenia sau Spărgătoarea de gheață, cum se mai numește în popor, îndemnînd pe credincioși să fie legați de Biserica străbună și să nu-și aplece urechea spre învățături străine.

Un întins cuvînt de învățatură și îndemn rostește apoi I. P. S. Mitropolit Nicolae. Tema de seamă a cuvîntării este biserica, ca construcție, în a cărei expunere I. P. S. Sa pleacă de la cortul sfînt din Vechiul Testament, vorbind apoi despre construirea primelor biserici creștine și felul cum s-au răspîndit ele pînă astăzi, cît și despre unele biserici mai vechi și mai noi din țara noastră.

După spusa Sf. Ioan Gură de Aur, se arată însă că „biserica este frumoasă și prin construcția ei, prin pictura care o împodobește, cea mai frumoasă biserică însă rămîniînd aceea care este plină de credincioși. Adică la frumusețea zidurilor, a icoanelor se adaugă și frumusețea sufletelor”, care întîmpină, în biserică, pe Iisus Hristos, care este prezent și în chip văzut, sub forma Sf. Împărtașanii, pe sfintele noastre altare.

Vizitația canonică de la Cugir și Vinerea a constituit deci pentru credincioșii din aceste părți un potrivit prilej de luminare și întărire a credinței noastre străbune, de a merge cu mai mult elan pe drumul dragostei de oameni și de Patrie.

Rep.

puternic în fiecare rînd, vîdînd influența Evangheliei și epistolelor Sf. Ioan. Se arată frumusețea dreptei credințe, pericolul ereziilor, ascultarea datorată față de episcopi și preoți, datoriile clerului, îndrumări de conviețuire în familie și societate, despre văduve, fecioare și alte probleme sociale. Epistola ne arată pe autorul ei ca un păstor bisericesc devotat pînă la capăt cauzei păstrării dreptei credințe, a binelui, a dragostei și a păcii între oameni.

Îl frămînta mult problema întăririi unității bisericești. În acest sens încreștăm acțiunea Sf. Policarp menită să stabilească aceeași dată pentru sărbătorirea Paștelui în toate Bisericile locale.

De asemenea a readus în sînul Bisericii pe mulți eretici din gruparea valentinienilor și marcionilor. În vîrstă de peste 86 de ani, Sf. Policarp cade victimă prigoanei împăratului roman Antoniu Piul, fiind ars pe rug în anul 156.

Creștinii din Smirna au cinstit memoria sa și au alcătuit (între anii 156—158) o scriere numită Martiriul Sf. Policarp, care are importanță istorică, fiind unul dintre cele mai vechi acte martirice creștine.

În sinaxarul Sfîntului din mineiul de la 23 februarie se spune că încă înainte de moartea sa mucenicească, el a primit darul facerii de minuni, iar în continuare sînt enumerate pe scurt cîteva din ele.

Atît epistola Sf. Policarp către Filipeni cît și martiriul său au fost traduse în numeroase limbi, inclusiv în limba română (Scrierile Părinților Apostolici, ev. Matei Păslaru și ec. G. N. Nițu, 1927) și constituie o mărturie însemnată din viața Bisericii primare, cu frămîntările și preocupările sale.

Mulțumire

Ție

Cer și apă și cîmpie,
Nori și vînturi și ploie,
Stînci și poeni și șuvoi,
Intreagă, mareață și senină Fire.
Îți aduc pentru toți mulțumire.

Mulțumesc vouă, ogoare bătrîne,
Pentru spicul cel greu de pîne,
Pentru pădurea de porumb bălăiu.

Care rodește mălăiu,
Mulțumescu-ți și ție,
Întinsă și mîndră cîmpie
Înflorită ca o altîță de ie,
Că-n tine, la margini de drumuri,
Se-mbină parfumuri, —
Cînd vîntul de seară prin ierburi adie.

Mulțumescu-vă vouă pîraie,
Pe care cerul vă crește cu ploaie
Voi țineți belșugul de apă,
Și turme și oameni din voi se adapă.

Și vouă, o! dealuri, livezi și grădini
Scăieți, buruieni, mărăcini,
Minunați trandafiri și prea curați crini,
Păduri cu imense cununi,
Prăpăstii adînci și genuni,
Și vouă zăpezi și furtuni,
Vă aduc tuturor mulțumiri;

Căci voi ați rămas așa cum v-a vrut, —
Acel ce din veac v-a făcut, —
Și legea cea pusă de El o păstrați,
Și-n sfînta Lui voie din veacuri voi stați.

Z. Lațcu

Rîul și eleșteul

— „Ce va să zică, frățioare dragă, a zis eleșteul cel vecin, odinioară, către un rîu neastîmpărat. Eu văd că apele tale sînt tot mereu în mișcare. Vai și amar de tine, oare cum nu obosești, după atîta frămîntare și alergare la vale? !... Greu îmi e să înțeleg acest lucru! Și adeseori mai privesc cum plute, luntrii nenumărate plutesc pe valurile tale, ca și bărci încărcate. De ce nu părăsești aceste ostenele grele și zadarnice? Ia pildă de la viața mea lină și dulce, care e plină de desfătare plăcută, căci eu deși nu-s arătat pe harta geografică, deși nici un poet nu m-a cîntat în poezie, stau și mă lăfăiesc cu drag în maluri moi și culcat pe perini dulci de nămol. Trupul meu nu e împovărat cu bărci, plute și luntrii și n-a încercat niciodată greutatea lor cea mare. Îmi petrec viața fără griji, căci toate trec pe pămînt ca și vînturile. Ferice, de trei ori ferice de viața mea cea liniștită și dulce!”

Rîul, la auzul acestor cuvinte spuse de eleșteu în mîndria sa, i-a răspuns așa:

— „Dacă tu frate, ai fi cugetat, ai fi pătruns bine legea vieții că apele își păstrează prosperitatea prin mișcarea lor cea neîncetată. Pe de altă parte eu sînt de mare folos lumii, pe cînd tu, eleșteu nesocotit, vei fi uscat în curînd de seceta cea mare, în patul tău cel trîndav, nefiind bun de nimic în viață.”

Această zicere înțeleaptă a fost chiar o adevărată prorocire, căci eleșteul este secăt, pe cînd rîul stă astăzi slăvit de toți, prin mișcarea neîncetată a apei sale vii și proaspete.

Învățătură. Așa și talentele, cînd sînt cuprinse de lenevie, slăbesc zi de zi, vîzînd cu ochii, se pierd fără să crească și să înflorească spre binele tuturor.

Puneți-vă în practica vieții talentele, ca să fiți folositori vouă și societății din care faceți parte. Nu le țineți în amortire și în lenevie, ci la muncă statornică, pentru mai binele obștesc și pentru o viață cît mai fericită. Atîta prețuiri pe lume cît ați contribuit cu munca talentelor voastre la buna și deplina înflorire a patriei voastre, pentru binele obștei din care faceți parte. Faptele voastre de bine obștesc vor vorbi despre voi în istorie, ca de niște eroi ai muncii, laudați de toți. Cînte și laudă unor asemenea binefăcători ai lumii!

Prel. de Pr. A. Anastasiu Bassarabin

Sf. Policarp e cinstit nu numai în Biserica Smirnei, ci și în celelalte Biserici, care îi dedică numeroase cîntări, ca unui vrednic ierarh, neobosit lucrător în ogorul dreptei credințe, al luminării credincioșilor, al păcii și bunei înțelegeri între oameni.

Pr. M. Colotelo